

สารบัญ

กิตติกรรมประกาศ
 บทคัดย่อภาษาไทย
 บทคัดย่อภาษาอังกฤษ
 สารบัญตาราง
 สารบัญภาพ

หน้า
 ก
 ง
 จ
 ฉ
 ฒ

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา	6
1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา	6
1.4 ขอบเขตการศึกษา	7
1.5 นิยามศัพท์	7

บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการแทรกแซงราคาสินค้าเกษตร	9
2.2 กรอบนโยบาย มาตรการและระเบียบที่เกี่ยวข้องของคณะกรรมการนโยบายและ มาตรการช่วยเหลือเกษตรกร (คชก.)	12
2.3 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยกองทุนรวมเพื่อเกษตรกร พ.ศ. 2534	13
2.4 แนวทางการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าว	14
2.5 โครงการประกันรายได้เกษตรกร ปีการผลิต 2553/54	14
2.6 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
2.6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
2.6.2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	18
2.7 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา	24

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา	25
3.2 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา	27
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	27
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	29

บทที่ 4 ผลการศึกษา

4.1 หลักเกณฑ์และขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการประกันรายได้ของเกษตรกรจังหวัดแพร่	32
4.1.1 หลักเกณฑ์การขึ้นทะเบียนของเกษตรกรจังหวัดแพร่	32
4.1.2 ขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการประกันรายได้เกษตรกรจังหวัดแพร่	32
4.1.3 ขั้นตอนการใช้สิทธิประกันรายได้ของเกษตรกรจังหวัดแพร่	33
4.2 ผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับโครงการรับประกันรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในจังหวัดแพร่	35
4.2.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรในจังหวัดแพร่	35
4.2.2 สภาพการเพาะปลูกข้าวและพฤติกรรมกรเข้าไปเกี่ยวข้องในโครงการรับประกันรายได้ของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรในจังหวัดแพร่	37
4.2.3 ทิศนคติต่อการรับประกันรายได้ของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรในจังหวัดแพร่	40
4.2.4 สาเหตุที่กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรเรียกร้องให้รัฐบาลรับประกันรายได้เกษตรกรและประโยชน์ที่ได้รับจากการรับประกันรายได้เกษตรกรในจังหวัดแพร่	41
4.2.5 ปัญหาและผลกระทบของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่ได้รับจากการรับประกันรายได้เกษตรกรในจังหวัดแพร่	43
4.2.6 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรเกี่ยวกับการรับประกันรายได้เกษตรกรในจังหวัดแพร่	45
4.3 ผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการโรงสีข้าวเกี่ยวข้องกับการรับประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในจังหวัดแพร่	48
4.3.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการโรงสีข้าวในจังหวัดแพร่	48

4.3.2	การศึกษาพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการโรงสีข้าว ในจังหวัดแพร่	49
4.3.3	ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการโรงสีข้าวเกี่ยวกับการเข้าร่วม โครงการรับประกันรายได้เกษตรกรในจังหวัดแพร่	52
4.3.4	ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการโรงสีข้าวเกี่ยวกับปัญหาและ ผลกระทบจากการรับประกันรายได้เกษตรกรในจังหวัดแพร่	55
4.3.5	ข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการโรงสีข้าวเกี่ยวกับการ รับประกันรายได้เกษตรกรในจังหวัดแพร่	57
4.4	ผลการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ที่เกี่ยวข้องกับการรับประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในจังหวัดแพร่	57
4.4.1	ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและ สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดแพร่	57
4.4.2	พฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและ สหกรณ์การเกษตรที่เกี่ยวข้องกับการรับประกันรายได้เกษตรกร ในจังหวัดแพร่	58
4.4.3	ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและ สหกรณ์การเกษตรต่อการรับประกันรายได้เกษตรกรในจังหวัดแพร่	60
4.4.4	ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตรต่อปัจจัยที่ทำให้รัฐจำเป็นต้องเข้าไปรับประกันรายได้เกษตรกร ในจังหวัดแพร่	64
4.4.5	ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตรเกี่ยวกับปัญหาและผลกระทบจากการรับประกันรายได้ของ เกษตรกรในจังหวัดแพร่	68
4.4.6	ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อการ เกษตรและสหกรณ์การเกษตรเกี่ยวกับการรับประกันรายได้เกษตรกร ในจังหวัดแพร่	71

บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1	สรุปผลการศึกษา	74
-----	----------------	----

5.1.1	เพื่อศึกษาหลักเกณฑ์และขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการประกันรายได้ของ เกษตรกรในจังหวัดแพร่	74
5.1.2	เพื่อศึกษาพฤติกรรมและทัศนคติในการเข้าร่วมโครงการประกันรายได้ เกษตรกรของรัฐบาลจากผู้ประกันตนในจังหวัดแพร่	76
5.1.3	เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการเข้าร่วมโครงการประกันรายได้ของ เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในจังหวัดแพร่	77
5.2	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	77
5.3	ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	78
เอกสารอ้างอิง		79
ภาคผนวก		81
ภาคผนวก ก	แบบสอบถามสำหรับเกษตรกร	82
ภาคผนวก ข	แบบสอบถามสำหรับผู้ประกอบการโรงสีข้าว	90
ภาคผนวก ค	แบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและ สหกรณ์การเกษตร	97
ประวัติผู้เขียน		105

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1.1 จำนวนครัวเรือนของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในประเทศไทย	1
1.2 เนื้อที่เพาะปลูกข้าว ปี 2553	2
1.3 ช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาด	2
1.4 ปริมาณผลผลิตข้าวหน้าปี/นาปรัง ระหว่างปีการผลิต 2546-2553	3
1.5 ผลผลิตข้าวของโลกระหว่างปีการผลิต 2550-2553	3
1.6 ผลผลิต การบริโภค การนำเข้า การส่งออกและสต็อกข้าวโลก	4
2.1 ราคาและปริมาณประกันรายได้เกษตรกร	14
2.2 ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่แยกเป็นในพื้นที่และนอกเขตชลประทาน	15
3.1 รายงานการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในจังหวัดแพร่ ปี 2553/2554	25
4.1 ข้อมูลทั่วไปกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับ โครงการประกันรายได้ ของเกษตรกรในจังหวัดแพร่	36
4.2 สภาพการเพาะปลูกข้าวและพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรในการ เข้าไปเกี่ยวข้องกับ โครงการประกันรายได้ของเกษตรกรในจังหวัดแพร่	38
4.3 ทักษะติดต่อการประกันรายได้ของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรในจังหวัดแพร่	40
4.4 ทักษะติดของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรเกี่ยวกับการเรียกร้องให้รัฐบาล ประกันรายได้เกษตรกรในจังหวัดแพร่	42
4.5 ทักษะติดของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรต่อประโยชน์ที่ได้จาก การประกันรายได้เกษตรกรในจังหวัดแพร่	43
4.6 ทักษะติดของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรเกี่ยวกับปัญหาจากการประกันรายได้ เกษตรกรในจังหวัดแพร่	44
4.7 ทักษะติดของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรเกี่ยวกับผลกระทบจากการประกันรายได้ เกษตรกรในจังหวัดแพร่	45
4.8 ทักษะติดของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรเกี่ยวกับเหตุผลที่ควรยกเลิกการประกันรายได้ เกษตรกรในจังหวัดแพร่	46

4.9	ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรเกี่ยวกับเหตุผลที่ไม่ควรยกเลิกการประกันรายได้เกษตรกรในจังหวัดแพร่	47
4.10	ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรในจังหวัดแพร่เกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการกำหนดราคาประกัน	47
4.11	ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการโรงสีข้าวในจังหวัดแพร่	48
4.12	พฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการโรงสีข้าวในจังหวัดแพร่	50
4.13	ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการโรงสีข้าว เกี่ยวกับการเข้าร่วมโครงการประกันรายได้เกษตรกรในจังหวัดแพร่	53
4.14	ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการโรงสีข้าวเกี่ยวกับปัญหาจากการประกันรายได้เกษตรกรในจังหวัดแพร่	55
4.15	ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการโรงสีข้าวเกี่ยวกับผลกระทบจากการประกันรายได้เกษตรกรในจังหวัดแพร่	56
4.16	ทัศนคติของผู้ประกอบการเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการประกันรายได้เกษตรกรในจังหวัดแพร่	57
4.17	ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรที่เกี่ยวข้องกับการประกันรายได้เกษตรกรในจังหวัดแพร่	58
4.18	การกำกับดูแลต่อครั้งในการนานโยบายของรัฐไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่	59
4.19	ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรที่มีต่อการการประกันรายได้เกษตรกรในจังหวัดแพร่	61
4.20	ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรต่อสาเหตุที่เกษตรกรออกมาเรียกร้องให้มีการประกันรายได้ในจังหวัดแพร่	62
4.21	ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรต่อปัจจัยที่ทำให้รัฐเข้าไปประกันรายได้เกษตรกรในจังหวัดแพร่	63
4.22	ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรต่อทัศนคติต่อผลกระทบของผู้เกี่ยวข้องจากนโยบายการประกันรายได้ในจังหวัดแพร่	64
4.23	ทัศนคติกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเกี่ยวกับปัจจัยด้านการผลิตที่ทำให้รัฐจำเป็นต้องเข้าไปประกันรายได้เกษตรกรในจังหวัดแพร่	65
4.24	ทัศนคติกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเกี่ยวกับปัจจัยด้านราคาที่ทำให้รัฐจำเป็นต้องเข้าไปประกันรายได้เกษตรกรในจังหวัดแพร่	65

- 4.25 ทศนคติกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเกี่ยวกับ
ปัจจัยด้านช่องทางการตลาดที่ทำให้รัฐจำเป็นต้องเข้าไปประกันรายได้เกษตรกร
ในจังหวัดแพร่ 66
- 4.26 ทศนคติกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
เกี่ยวกับปัจจัยด้านการแข่งขันที่ทำให้รัฐจำเป็นต้องเข้าไปประกันรายได้เกษตรกร
ในจังหวัดแพร่ 67
- 4.27 ทศนคติกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเกี่ยวกับ
ปัจจัยภายนอกอื่นๆที่ทำให้รัฐจำเป็นต้องเข้าไปประกันรายได้เกษตรกรในจังหวัดแพร่ 68
- 4.28 ทศนคติของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
เกี่ยวกับปัญหาจากการประกันรายได้ของเกษตรกรในจังหวัดแพร่ 69
- 4.29 ทศนคติของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
เกี่ยวกับผลกระทบจากการประกันรายได้ของเกษตรกรในจังหวัดแพร่ 70
- 4.30 ทศนคติของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
เกี่ยวกับเหตุผลที่ควรยกเลิกการประกันรายได้เกษตรกรในจังหวัดแพร่ 71
- 4.31 ทศนคติของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
เกี่ยวกับเหตุผลที่ไม่ควรยกเลิกการประกันรายได้เกษตรกรในจังหวัดแพร่ 72
- 4.32 ทศนคติของกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
เกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการประกันรายได้เกษตรกรในจังหวัดแพร่ 73

สารบัญภาพ

รูป		หน้า
2.1	การกำหนดราคาขั้นสูง	9
2.2	การเปลี่ยนแปลงเส้นอุปสงค์ เมื่อมีการใช้นโยบายปันส่วนสินค้าโดยการแจกคูปอง	10
2.3	การแทรกแซงราคาของรัฐบาล กรณีการพุงราคา	11
2.4	การแทรกแซงราคาของรัฐบาล กรณีการให้เงินอุดหนุน	12
2.5	โครงสร้างของโครงการประกันรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว	18
2.6	กลไกการดำเนินงาน	19
2.7	โครงสร้างขั้นตอนการดำเนินโครงการประกันรายได้เกษตรกร 2.5	22
2.8	แผนผังการขึ้นทะเบียนการปลูกพืชเศรษฐกิจ	23
2.9	กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาโครงการประกันรายได้เกษตรกรในจังหวัดแพร่	24
4.1	ขั้นตอนการใช้สิทธิประกันรายได้ของเกษตรกรจังหวัดแพร่	33
4.2	ขั้นตอนการขึ้นทะเบียนของเกษตรกรจังหวัดแพร่	34
4.3	ขั้นตอนการประชาคมของจังหวัดแพร่	34
4.4	ขั้นตอนการออกหนังสือรับรองของจังหวัดแพร่	35